

Archeologienota

Programma van maatregelen

ROESELARE GLASTUINBOUWZONE (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Daphné VERAART

Projectcode: 2016K331

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Daphné Veraart, OE/ERK/Archeoloog/2017/00185
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Roeselare, Groenestraat – Veldbosstraat - N32 (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 59918, Y: 181535, X: 60761, Y: 182106
- ➔ Kadastergegevens: Roeselare, Roeselare, afdeling 4, sectie D: 491B, 495B, 497B, 498A, 499D, 499F, 500A, 502B, 556B, 558B, 581F, 583A, 584A, 585H, 587A, 588C (partim), 589 (partim), 590, 591, 592A, 593A, 594D, 597A, 600B, 608B (partim), 613C, 614A, 615, 623A, 1328A (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek).

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek is het duidelijk dat:

- Voor de op te hogen zone van het projectgebied de bodemimpact door het afgraven beperkt zal blijven tot de bouwvoor, met uitzondering van eventuele sporen uit WOI die (gedeeltelijk) geraakt kunnen worden. Daarnaast zullen de effecten van compactie door graafmachines volledig of grotendeels opgevangen worden door de bouwvoor die zal blijven liggen. Voor aanwezige archeologische sporen (behalve eventuele resten uit de Eerste Wereldoorlog) wordt dan ook buiten een eventuele compactie van de bovenste cm's, geen verstoring verwacht.
- De af te graven zone in het zuiden reeds archeologisch onderzocht is door een proefsleuvenonderzoek. De geringe aangetroffen sporen, die bovendien veelal van (sub)recente oorsprong zijn, maakten duidelijk dat er zich geen waardevolle archeologische site bevindt in deze zone. Bijgevolg kan verondersteld worden dat geen archeologische site vernietigd zal worden bij de uit te voeren werken. Verder onderzoek is daarom hier niet nodig.

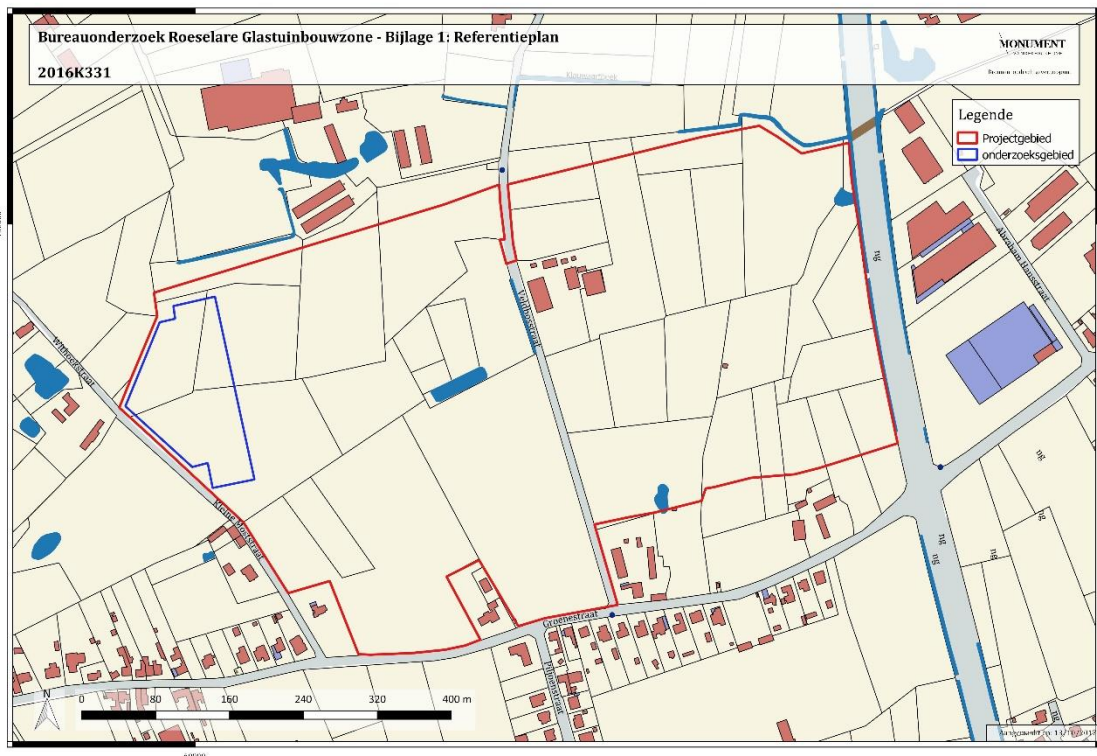
- De oostelijke en westelijke bufferbekkens over een oppervlakte van resp. 1700m² en 1,7ha een bodemverstoring zullen betekenen die een vernietiging van het archeologisch bodemarchief betekenen.
- Voor de periodes vroeger dan ca. 1770 (kaart van Ferraris) zijn geen gegevens uit het bureauonderzoek zichtbaar om de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied te kunnen bevestigen.

Op basis van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Voor het oostelijke bufferbekken wordt de potentiële archeologische kenniswinst bij een verder vooronderzoek voor deze oppervlakte te laag ingeschat (zie ook het verslag van resultaten bureauonderzoek). Voor de westelijke bufferbekkens wordt de potentiële kenniswinst wel voldoende hoog ingeschat. Daarom is voor deze zone een verder vooronderzoek noodzakelijk. Gezien de archeologische verwachting (laag potentieel op goed bewaarde steentijdsites bv.) wordt een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven voorgesteld als de meest aangewezen methode. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan het proefsleuvenonderzoek moet voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk gezien de hoogdringendheid van het dossier.

- **Planafbakening**

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 30ha, waarvan 1,7ha geselecteerd is voor verder vooronderzoek.

Figuur 1: Gegeorefeerd plan met aanduiding van de betrokken percelen en de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek (bron: geopunt.be)

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven. De onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord. Zolang niet alle onderzoeksvragen succesvol kunnen worden beantwoord, dient men over te gaan tot een verder onderzoek.

- **Proefsleuven/proefputten:**

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

Hieronder wordt de te hanteren techniek beschreven:

- **Proefsleuven/proefputten**

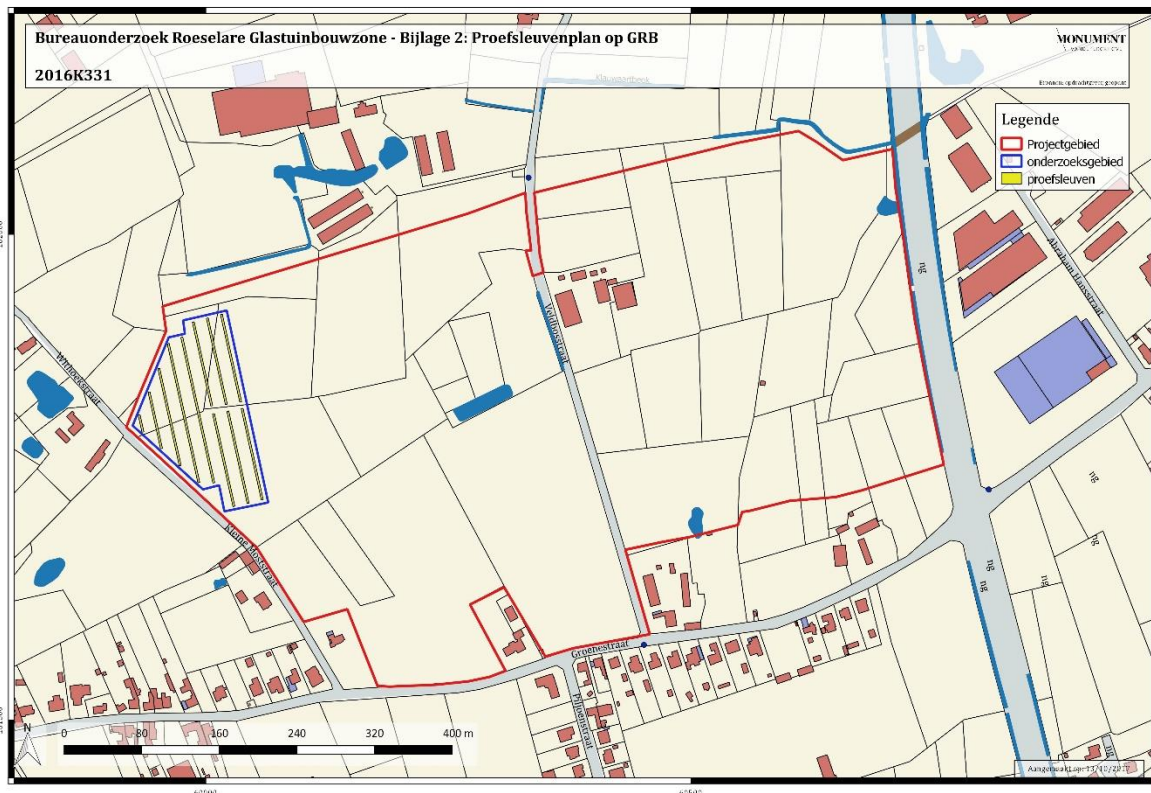
Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en zijn noord-zuid georiënteerd evenwijdig met de grens van het projectgebied georiënteerd, dwars op de algemene helling van het landschap. Ter hoogte van een bestaande perceelsgracht zijn de proefsleuven onderbroken. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

² HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. *Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed*, juli 2016.

Figuur 2: Proefsleuvenplan ter hoogte van het projectgebied. (bron: geopunt.be)

Het is aangewezen dat het exacte sleuvenplan bij aanvang opnieuw wordt geëvalueerd door de erkende archeoloog die het proefsleuvenonderzoek zal uitvoeren, en dit in overleg met de initiatiefnemer (die eventuele randvoorwaarden kan opleggen) en rekeninghoudend met externe omstandigheden (bvb. terreinsituatie op moment van uitvoering, aanwezige begroeiing,...). Indien wordt afgeweken van het vooropgestelde proefsleuvenplan dient dit gemotiveerd in het verslag van resultaten.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de bouwheer: WVI. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het

evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Gewenste competenties**

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandleembodems, en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een (assistent-)aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De (assistent-)aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandbodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

Bureauonderzoek Roeselare Glastuinbouwzone - Bijlage 1: Referentieplan

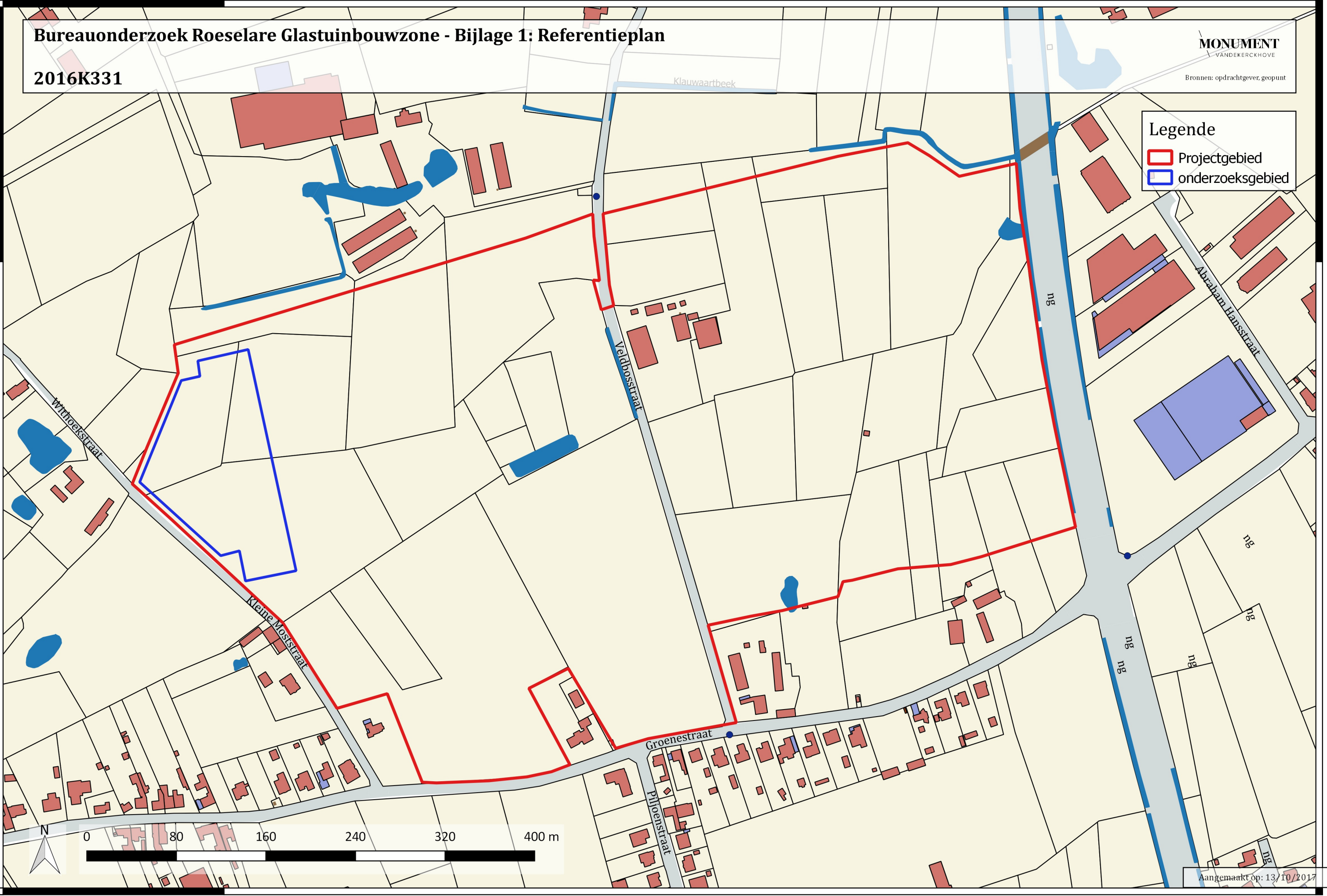
2016K331

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- onderzoeksgebied

Bureauonderzoek Roeselare Glastuinbouwzone - Bijlage 2: Proefsleuvenplan op GRB

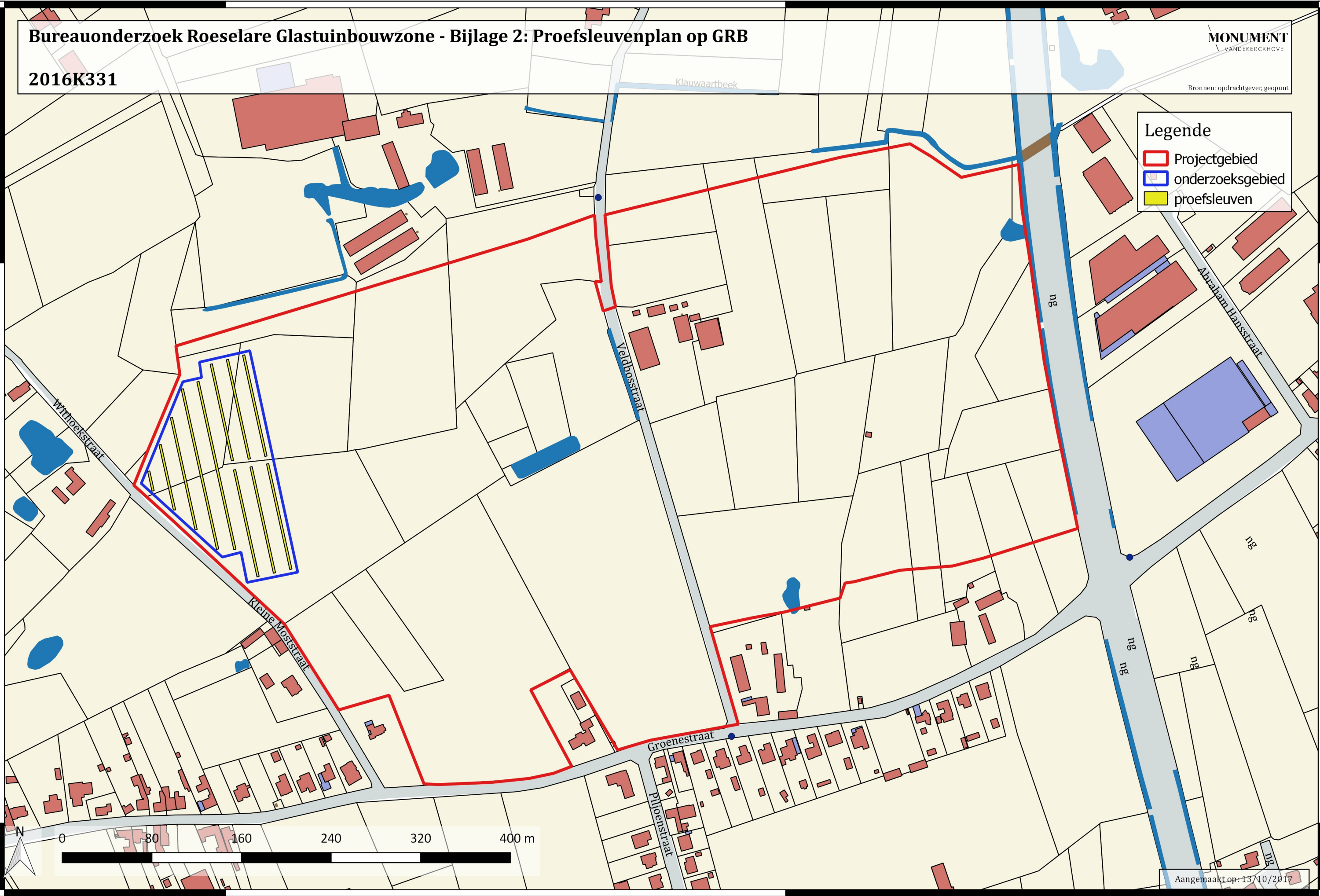
2016K331

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- onderzoeksgebied
- proefsleuven

Aangemaakt op: 13/10/2017